

EU-kandidaternas enkätsvar

om fisket i Östersjön inför EU-valet 2024

Under våren 2024 skickade vi ut en enkät till riksdagspartiernas toppkandidater till Europaparlamentsvalet för att undersöka deras ställningstagande i frågor som har betydelse för Östersjöns miljö och fiskbeståndens utveckling. Här presenteras kandidaternas enkätsvar i sin helhet.

Emma Wiesner

Michaela Hollis

Foto: Johan Lidemark

Karin Karlsbro

Foto: Jann Lipka

Jessica Polfjärd

Isabella Lövin

Foto: Fredrik Hjerling

Sofie Eriksson

Beatrice Timgren

Jonas Sjöstedt

1. Givet den mycket svaga utvecklingen för sill/strömmingen i Östersjön, och den redan kollapsade torsken – skulle ni vara villiga att, åtminstone temporärt, överväga ett totalt moratorium på allt fiske efter dessa arter? (ja/nej)

Emma Wiesner (C): Ja, med undantag för kustnära strömmings/sillfisket

Michaela Hollis (KD): Nej.

Karin Karlsbro (L): Ja. Östersjöns ekosystem är skört och skyddet för Östersjön behöver stärkas. Liberalernas politik tar sin utgångspunkt i ekosystembaserad fiskförvaltning. Fiskeripolitiken ska vila på vetenskaplig grund och vara vetenskapligt motiverad. Det innebär att vissa områden skyddas från fiske, särskilt från trålning. De fiskemetoder som allvarligt skadar det marina livet och marina biotoper ska förbjudas på EU-nivå. Liberalerna är för begränsningar av fisket på olika sätt, vilket även inkluderar ett fiskestopp om det är nödvändigt.

Isabella Lövin (MP): Ja.

Jessica Polfjärd (M): Ja.

Beatrice Timgren (SD): Ja, vissa lokala fiskestopp vissa tider som är extra sårbara för fiskarna skulle kunna ha en positiv effekt. Generellt tror vi att det är långsiktigt hållbara kvoter för att även kunna bevara det lilla selektiva kustfisket som leder till arbetstillfällena och levande kustsamhällen.

Jonas Sjöstedt (V): Ja

Sofie Eriksson (S): Ja

2. Ska det, enligt dig och ditt parti, vara tillåtet med industriellt foderfiske i Östersjön? (ja/nej)

Emma Wiesner (C): Nej.*

Michaela Hollis (KD): Ja.

Karin Karlsbro (L): Nej. Det storskaliga industriella foderfisket har idag en stor skadlig påverkan på Östersjöns ekosystem och fiskbestånd. Liberalerna vill att det industriella foderfisket på sikt försvinner.

Isabella Lövin (MP): Nej.

Jessica Polfjärd (M): Nej.

Beatrice Timgren (SD): Vi driver i dagsläget inget förbud mot foderfiske, men arbetar för att gynna fiske för humankonsumtion

Jonas Sjöstedt (V): Nej

Sofie Eriksson (S): Nej

** Efter publicering kontaktade Centerpartiet BalticWaters och ändrade sitt svar.*

3. Anser ni att det svenska fisket är en viktig del av Sveriges ekonomi? (ja/nej)

Emma Wiesner (C): Ja, yrkesfisket, vattenbruket och fritidsfisket spelar framför allt en viktig roll för de lokala ekonomierna och landsbygdernas utveckling.

Michaela Hollis (KD): Ja.

Karin Karlsbro (L): Ja. Liberalerna ser fisket som en viktig näring som måste bedrivas långsiktigt hållbart. Fiskbestånden ska vara livskraftiga och fisket måste begränsas till vad bestånden tål.

Isabella Lövin (MP): Nej. Däremot är fisken i sig en mycket viktig naturresurs för Sverige, och fisk en viktig proteinkälla för många människor.

Jessica Polfjärd (M): Ja.

Beatrice Timgren (SD): JA

Jonas Sjöstedt (V): Nej, men den kan bli det om vi nyttjar fiskeresursen hållbart och överger industriellt foderfiske.

Sofie Eriksson (S): Ja

4. Vilken är den viktigaste fiskeripolitiska frågan som du och ditt parti kommer att driva under nästa mandatperiod i EU?

Emma Wiesner (C): Vi måste få till ett Östersjöpaket snarast möjligt – för att framförallt snabbt minska på förgiftningen och övergödningen av Östersjön. I dag är det föroreningar som skadar fiskebestånden mest, och inte fisket. Ska Östersjön ha en chans krävs ett kraftfullt Östersjöpaket som inkluderar allt från minskade utsläpp till minskat och mer reglerat fiske.

Michaela Hollis (KD): För att värna bestånden i Östersjön ska vi sträva mot låga och försiktigt satta kvoter som vilar på vetenskaplig grund. Utöver detta finns en hel mängd andra frågor som också är viktiga. Kristdemokraterna ser inte att det finns en enskild lösning för Östersjöfisken.

Karin Karlsbro (L): Jag har under den senaste mandatperioden kämpat hårt för att skydda de hotade strömming- och sillbestånden i Östersjön. I januari lyckades vi få en majoritet av Europaparlamentets ledamöter att stoppa ett förslag som skulle inneburit ett snabbspår för kraftiga försämringar i skyddet för strömming och sill. Efter valet kommer frågan åter vara på agendan, då krävs starka gröna liberala röster som står upp för strömmingen och sillen mot andra mäktiga industrifiskeintressen.

För Sveriges kustnära fiske, vattenmiljöer och våtmarker kommer det nästa mandatperiod även vara av stor vikt att vi fullföljer ambitionerna i EU:s gröna giv, som genom klimatlagen och naturrestaureringslagen säkerställer att den gröna omställningen når hela vägen till nettonoll och markant flyttar fram positionerna när det gäller att främja hållbart och småskaligt fiske.

Isabella Lövin (MP): Den viktigaste är att samla havspolitikerna under en ny havslag för att EU:s hav ska kunna uppnå god ekologisk status, samt att fiskepolitiken styr mot livskraftiga ekosystem i balans. Kopplat till det behöver vi en ny typ av vetenskaplig rådgivning som tar hänsyn till klimatkrisen och övrig miljömässig påverkan på våra hav. Konkreta åtgärder vi vill se är dessutom förbud mot bottenråkning, stopp för industrifiske i Östersjön och 30% skyddade områden. Försiktighetsprincipen och behovet av friska ekosystem måste få en överordnad, styrande roll.

Jessica Polfjärd (M): Situationen för torsk, sill och strömming är allvarlig. Under nästa mandatperiod kommer Moderaterna att arbeta för bättre villkor för Östersjöns möjlighet att återhämta sig genom att verka för en hållbar fiskepolitik i hela EU. Det handlar dels om att verka för fiskekvoter som baseras på vetenskapliga råd i syfte att få ned det totala fisketrycket och låta bestånden återhämta sig. Dels om att förbättra havsmiljön genom att minska spridningen av bland annat läkemedel och mikroplaster. Samt minska förekomsten av rovdjur genom att utöka jakten på skarv som äter stora mängder fisk.

Beatrice Timgren (SD): Arbeta i EU för att säkerställa hållbara fiskekvoter som ligger i linje med vetenskapliga råden och värnar den svenska fiskeindustrin.

Jonas Sjöstedt (V): Vi vill att kommissionen tar fram en havsgiv som tar ett helhetsgrepp om hållbart brukande och skydd av EU:s hav. På samma sätt som EU:s satsning på miljön genom gröna given behöver vi nu en havsgiv som säkerställer politisk enighet mellan olika lagstiftningar som påverkar havet.

Sofie Eriksson (S): Jag vill driva en hållbar fiskepolitik som balanserar miljöskydd, yrkes- fiskarnas intressen och värnar det småskaliga kustnära yrkesfisket – snarare än de få men stora aktörernas ekonomiska intressen. Därför tror jag det allra viktigaste är att arbeta för bättre förvaltning och återhämtning av hotade fiskbestånd, särskilt i Östersjön och Bottenhavet. Genom att underlätta mer av forskning om och främja mer selektiva fiskemetoder för att minska bifångster och undvikbar dödlighet, och på så sätt stödja och utveckla hållbart fiske som en del av en levande kustkultur och en drivkraft för lokal utveckling. Det är vägen framåt.

5. Det sägs att Sverige ofta har en högre ambition om lägre satta kvoter i förhandlingarna än vad våra grannländer har, vad tänker du och ditt parti göra för att stärka samarbetet med grannländerna i frågan om sänkta fiskekvoter?

Emma Wiesner (C): Det är regeringarna i medlemsstaterna som bestämmer om fiskekvoterna så Centerpartiet i riksdagen arbetar ständigt med att påverka regeringen till att ha en mer ambitiös position och tidigare i processen tala med andra medlemsstater. Centerpartiet i Europaparlamentet jobbar hela tiden med att bygga allianser med andra länders parlamentariker så att de kan pressa på sina regeringar i gengäld. Vi måste arbeta på flera fronter för att få regeringarna att agera ambitiösare och tidigare.

Michaela Hollis (KD): Det inte bara sägs så, det är ett objektiva faktum. Vi ska fortsätta lyfta våra erfarenheter och den praktiska verklighet vi har i de svenska fiskevattnen. Vi ska långsiktigt arbeta för att få förståelse för det perspektivet i en god samtalsanda.

Karin Karlsbro (L): Ett tätt nordiskt samarbete är centralt för att vi gemensamt ska kunna stärka Östersjöns hotade fiskbestånd. Om inget görs riskerar både sill- och strömmingbestånden att helt kollapsa. Liberalerna vill därför se djupare samarbete med våra grannländer kring fiskefrågor, där Sveriges utgångspunkt alltid måste vara värnandet av den biologiska mångfalden. Fördjupat samarbete med våra grannländer är en viktig pusselbit i arbetet för ett välmående Östersjön med starka fiskbestånd och livskraftiga kustregioner.

Vi behöver både ett tätt nordiskt och europeiskt samarbete för att kvoterna i EU ska baseras på det vetenskapen rekommenderar. Liberalerna har ett nära samarbete systerpartier i våra grannländer och partier i den liberal gruppen i Europaparlamentet Renew Europe där vi driver fiske- och miljöfrågor.

Isabella Lövin (MP): Genom proaktiv dialog och tydliga principer att förhålla sig till - helst en enighet inom EU om en övergripande havslag och implementering av ekosystemansatsen och försiktighetsprincipen - skulle vi helst sluta med det årliga schackrandet om kvoter, då havens övergripande hälsa sätts i ett helhetsperspektiv. Genom att fiska mindre och mer hållbart kommer fiskare kunna tjäna mer

Jessica Polfjärd (M): Fisk är en gemensam resurs som inte tar hänsyn till nationsgränserna. Ska vi vända den negativa utvecklingen och förbättra havsmiljön krävs internationellt samarbete, där spelar EU:s gemensamma fiskeripolitik en viktig roll. Därför kommer Moderaterna arbeta för att EU ska anta en ny flerårig förvaltningsplan för Östersjön.

Beatrice Timgren (SD): Under de senaste förhandlingarna stod Sverige unikt i sin position att förespråka för lägre fiskekvoter, i linje med vetenskapliga rekommendationer. Trots motstånd, lyckades Sveriges regering effektivt förhandla fram lägre kvoter. Jag anser att det är av yttersta vikt att upprätthålla en konstruktiv roll i dessa förhandlingar, inte bara inom rådet utan även i parlamentet. Det är avgörande att föra en kontinuerlig dialog om fisket, samt att förstärka det regionala samarbetet och kommunikationen med länderna runtom Östersjön. Genom att uppnå vetenskapligt grundade

och gemensamt överenskomna fiskekvoter, gagnar vi både alla inblandade parter och bidrar till en långsiktig hållbarhet för fiskebestånden.

Jonas Sjöstedt (V): Vi lyfter regelbundet frågor om ökad hållbarhet med våra systerpartier i Norden. Dessa frågor är även av stor betydelse för våra representanter i Nordiska rådet.

Sofie Eriksson (S): Vi socialdemokrater vill lansera ett kraftfullt Östersjöpaket på EU-nivå, för att skydda vårt eget innanhav, det kustnära fisket och vår matkultur. Vi behöver både enas om lägre fiskekvoter som gör att bestånden kan återhämta sig, och att flytta ut trålgränser i alla länder runt Östersjön.

6. Livsmedelsstrategiska överväganden, som b.la. beredskap, förs ofta fram som viktiga argument för att fortsätta fiska, men de viktigaste matfiskarna kan snart vara slut. Vilket vägval tror ni måste göras för att vi ska kunna möta både livsmedelsstrategiska mål, såväl som biologiska?

Emma Wiesner (C): Fisk kan bli ett ännu viktigare livsmedel för Sverige i händelse av kris/krig. Därför är det viktigt att vi i fredstid ser till att vårda våra bestånd och inte bedriva överfiske. Vi ser en stor potential både i ett utvecklat yrkes- och insjöfiske samt ett utvecklat svenskt vattenbruk, som respekterar tydliga miljökrav och inte bidrar till övergödning i våra hav, samt att inte föda fisken med fiskmjöl, utan andra proteinformer såsom insekter.

Michaela Hollis (KD): Våra huvudförslag är att försiktighetsprincipen ska råda och ha grund i vetenskapliga råd när kvoter beslutas, att värna det kustnära och småskaliga fisket och att mer av den svenska fisken ska landas och beredas i Sverige till humankonsumtion. Hela den blå värdekedjan behöver stärkas.

Karin Karlsbro (L): Regelverket för yrkesfisket är till stor del styrt av EU:s gemensamma fiskeripolitik, och det är av stor vikt att Sverige är en stark röst för att driva på för ett långsiktigt och hållbart fiske. Vi kan också göra mycket på nationell nivå för att anpassa regelverket så att det stödjer ett långsiktigt miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart småskaligt kustnära yrkesfiske.

Isabella Lövin (MP): Vi vill bara se fiske för humankonsumtion. Att strömmingen ska offras för gigantiska trålare som förser den norska laxindustrin med foder är en gigantisk misshushållning av resurser.

Jessica Polfjärd (M): Moderaterna värnar om det småskaliga fisket och anser att fisket är viktigt för svensk livsmedelsförsörjning. Samtidigt måste vi se till att vi inte fångar mer fisk än vad som är hållbart på sikt. Vi vill därför se över reglerna som styr vem som får fiska var och hur mycket fisk som får fiskas. Därtill vill vi satsa på forskning och innovation kring marina frågor, för att förbättra havs- och vattenmiljön.

Beatrice Timgren (SD): Här är det åter hållbara kvoter som ligger i linje med vetenskapen och arbeta för att minska skarvpopulationen men även miljöproblem så som övergödning

Jonas Sjöstedt (V): Vi behöver gå från stora fiskefartyg som trålar efter fiskmjöl till ökat småskaligt, kustnära och hållbart fiske för stärkt humankonsumtion.

Sofie Eriksson (S): För att klara livsmedelsförsörjningen måste vi ha hållbara fiskekvoter som gör att bestånden kan återhämta sig och vara livskraftiga över tid. Det är ett avgörande vägval där vi tyvärr sett hur den svenska regeringen lagt sig platt i förhandlingarna i EU. Där måste vi göra bättre val om den svenska sillen och strömmingen ska fortsätta vara en del av vår matkultur.

7. Finns någon särskild åtgärd som partiet vill satsa på för att minska effekten av övergödningen i Östersjön?

Emma Wiesner (C): Vi måste en gång för all få bukt med utsläppen från avloppsnäten runt om Östersjön. Här har det just kommit ny EU-lagstiftning som vi nu snabbt måste implementera. Vi

ska såklart göra vad vi kan i Sverige men så måste alla länder kring Östersjön. Vi vill också se fler restriktioner och förbud mot import från Ryssland dels så länge som de fortsätter sitt illegala krig mot Ukraina men också så länge de inte minskar på sina utsläpp till Östersjön.

Michaela Hollis (KD): Vi vill driva på för att EU-kommissionen lägger fram en havsgiv som tar ett helhetsgrepp om hållbart brukande och skydd av EU:s hav. I det sammanhanget finns det värdefulla medskick som vi kan göra utifrån förslag som Miljömålsberedningen har lyft tidigare på nationell nivå och som skulle ha bäring på EU-nivå. Det snart 25-åriga projektet "Greppa Näringen" där myndigheter, rådgivning och lantbruk samarbetat för att minska näringsförluster från jordbruksmark kan fungera som förebild i fler länder.

Karin Karlsbro (L): Arbetet för att rädda Östersjön kräver att vi arbetar nationellt, tillsammans med våra grannländer och inom EU. Näringstillförseln – från framför allt jordbruket och avlopp – måste minska. Genom precisionsgödsling anpassad efter jorden kan näringsförlusten minskas. Kantzoner intill vattendrag som inte gödslas och våtmarker nedströms jordbrukslandskapet som fångar upp näringsämnen minskar också näringsläckaget till sjöar och hav. Vidare är miljöövervakningen av våra hav och vattendrag en central del av miljöarbetet.

Isabella Lövin (MP): Åtgärder på europeisk och internationell nivå är avgörande, och reform av den gemensamma jordbrukspolitik, CAP, är nödvändig. Samtidigt är svenska utsläpp och åtgärder på svensk nivå helt centrala för tillståndet i svenska kustområdet. Näringstillförseln till havet behöver minska och utnyttjandet av växtnäring måste bli mer precis. Kretsloppen på gårdsnivå behöver slutas genom ökad självförsörjning av gödsel och foder. Användningen av mineralgödsel behöver minska. Kraftfulla åtgärder behövs även för att minska utsläppen från avlopp, som också är en starkt bidragande faktor till övergödningen. Restaurering av vattendrag och våtmarker minskar läckaget av övergödande ämnen till Östersjön.

Jessica Polfjärd (M): Moderaterna anser att Sverige bör driva på för sanktioner mot de stater och företag som övergöder Östersjön. Samt att vi ska satsa på internationellt samarbete i syfte att minska mängden kväve och fosfor i marina miljöer.

Beatrice Timgren (SD): Här vill vi bland annat satsa på att finansiera pilotprojekt med så kallad strukturskalkning. Detta är en bra åtgärd för att minska näringsläckaget från vissa typer av jordar

Jonas Sjöstedt (V): Vi arbetar för att förändra EU:s jordbruksstöd i grunden så att små och medelstora lantbruk som bidrar till miljö- och klimatnytta för oss alla i högre grad får ekonomiskt stöd. En sådan förändring genom ökat stöd för hållbart brukande skulle bidra till såväl minskat näringsläckage som ökad biologisk mångfald. Fortsatt verka för ökade insatser och åtgärder inom EU och nationellt för restaurering av våtmarker i odlingslandskapet med syfte att minska näringsläckaget från jordbruket.

Sofie Eriksson (S): Övergödning försämrar Östersjöns förutsättningar, och vi vill bekämpa det på EU-nivå genom att minska användning av sådana ämnen som bidrar till övergödningen inte minst från jordbruket, men också trafik och avlopp.

8. Östersjön står inför flera utmaningar, en av dem är klimatförändringarna. Vilken är den fråga/aktion som partiet avser driva under kommande mandatperiod för att påverka arbetet med att hejda klimatförändringarnas påverkan på Östersjön?

Emma Wiesner (C): Först och främst måste utsläppen minska. Den viktigaste åtgärden är att se till att bromsa klimatförändringarna så mycket som möjligt. Men vi måste också inse att klimatförändringarna påverkar oss redan idag och vi måste vara redo att anpassa oss. Här ser vi att EU-medel kan användas för att motverka intåget av invasiva arter som kan lockas av de förändrade vattentemperaturerna och se hur vi kan bäst möta den förändrade salthalten i Östersjön som kommer från ökad nederbörd.

Michaela Hollis (KD): Klimatförändringarna medför högre temperaturer men även annorlunda vattentransport från nederbörd tills det rinner ut i Östersjön. Därför är det viktigt att vidta åtgärder för att det vatten som rinner ut i Östersjön är så opåverkat som möjligt av näring och föroreningar i samband med höga flöden. Uppströms måste vi fortsätta det klimatpolitiska arbetet inom EU. Detta

är en arena där vi vill att EU ska vara en vass och stark aktör som sätter ambitiösa mål men ger medlemsländerna frihet att själva välja hur målen ska nås. En bottenplatta för att nå klimatneutralitet är en storskalig elektrifiering av industri och fordonsflotta baserad på alla tillgängliga fossilfria energilag.

Karin Karlsbro (L): För att nå målet om ett koldioxidneutralt EU till 2050 behöver EU snarast besluta om att minska koldioxidutsläppen med 95% till 2040, jämfört med 1990 års nivå. För att nå målen krävs en snabb utfasning av alla fossila bränslen. Det verktyg som redan finns på plats för att nå detta är utsläppshandelssystemet inom EU. Liberalerna vill utöka utsläppshandelssystemet till att även inkludera de få sektorer som idag inte täcks och som inte heller kommer täckas när systemet nu vidgas. Samtidigt som det behöver bli allt dyrare att släppa ut koldioxid genom förbränning av fossila bränslen måste alla klimat- och miljöskadliga subventioner i EU och medlemsländerna fasas ut.

Isabella Lövin (MP): Vi måste skapa de bästa förutsättningarna för friska och starka ekosystem. Livskraftiga bestånd av olika arter, med hög genetisk mångfald, är bättre rustade att klara allt varmare och surare hav. Därför är ett stopp för det industriella trålfisket den åtgärd som skulle ha störst effekt att i närtid bidra till att vända utvecklingen i Östersjön. Sill och strömming har en nyckelroll i ekosystemet. Vi behöver också skapa en mycket större förståelse i den politiska debatten för klimatförändringarnas effekter på haven och att både ett brett spektrum av åtgärder och omfattande budgetsatsningar krävs för att havens ekosystem ska överleva. Hav och klimat är två sidor av samma mynt.

Jessica Polfjärd (M): Moderaterna har varit drivande i arbetet med att få hela EU att skärpa kraven på vattenrening och att fler länder ska investera i avancerad reningsteknik för att minska spridningen av bland annat läkemedelsrester och mikroplaster. Framöver vill vi växla upp arbetet med att rena Östersjön, bland annat genom kraftsamling mot bottendöden och en återhämtningsplan för hotade fiskebestånd.

Beatrice Timgren (SD): För att minska utsläppen av koldioxid så är det viktigt att tänka globalt, därför tror vi att utveckling, innovation och en bevarad konkurrenskraft är viktigt. Det ska finnas tillgång på billig och fossil el som gynnar både tillväxt och klimatet. Där är kärnkraften viktigt. EU måste överge tanken om förnyelsebart där kärnkraft inte ingår och satsa på fossilfritt om EU ska lyckas med att minska sina utsläpp

Jonas Sjöstedt (V): Anta målsättning om nollutsläpp senast 2040 inom EU. EU bör anta rättsligt bindande målår då kol, fossilgas och olja ska vara utfasat.

Sofie Eriksson (S): Vi vill få fler länder att göra mer för att minska utsläppen och därför driver vi socialdemokrater på för att EU ska stifta nya klimatmål till 2040 i linje med Sveriges klimatmål, så att EU ska minska sina utsläpp med 95 procent till 2040.